

MASĂ ROTUNDĂ cu Pr. Prof. Dr. Theodoros Zisis

Thesalonic, 22 august 2016

O oră de teologie cu adevărat ORTODOXĂ !

Părinte Teodor, am venit astăzi aici ca să vă vedem, să primim binecuvântarea sfinției voastre și avem câteva întrebări din partea noastră și a multor clerici și mireni din România. Prima întrebare este următoarea:

1. Care este astăzi cel mai mare pericol pentru credința ortodoxă?

Nu există nici o îndoială că cel mai mare pericol este erezia ecumenismului, pentru că celelalteerezii erau cunoscute și Biserica le-a combătut categoric (de exemplu: erezia Martorilor lui Iehova sau pentecostalii sau celelalteerezii), însă **erezia ecumenismului este în Biserică, în trupul Bisericii**, este ascunsă, nu este la vedere. Lumea nu știe nici măcar ce înseamnă ecumenismul, este necatehizată. Mulți nu înțeleg ce înseamnă ecumenismul. Și pentru că erezia ecumenismului este ascunsă, ea poate să acționeze. Ea dăruie credința dreaptă prin rugăciunile în comun cu ereticii, prin celelalte ”manifestări culturale”, prin dialoguri, prin unirea *bisericilor* despre care ei spun că va avea loc, prin recentul sinod din Creta, care a mers pe linia ecumenismului.

Noi considerăm, la fel ca și mulți sfinți și părinți duhovnicești: Sf. Iustin Popovici, Sf. Paisie Aghioritul și alții că cea mai periculoasă erezie este ecumenismul, pentru că el este în Biserică, nu vine din afara ei. **Celelalteerezii vin din afara Bisericii, ecumenismul este în Biserică**. Ecumeniștii sunt printre noi, se ascund, nu se vădesc ca eretici și în Biserică, în turmă, ei sunt ca niște lupi, se arată ca niște oi și intră în turmă în chip de păstori. Acest pericol provine mai ales din partea clericilor, pentru că mireni ecumeniști nu provoacă vreun pericol, ci păstorii care au acceptat această erezie a ecumenismului și din păcate majoritatea sunt din rândul episcopilor. Episcopii: patriarhii, arhiepiscopii, de acolo provine pericolul cel mare.

Aici, în Grecia, nu am avut o problemă mare până inclusiv în perioada păstoririi Arhiepiscopului Serafim al Greciei. Acesta a fost un ierarh tradiționalist, deși nu a fost un teolog eminent, nici un mare orator. Apoi a preluat conducerea Arhiepiscopul Hristodoulos, care a fost o personalitate puternică, dominantă, avea un cuvânt hotărât, era un intelectual, a fost de formație și jurist și teolog, iar din epoca arhipăstoririi lui a avut loc orientarea Bisericii Greciei spre ecumenism. Patriarhia de Constantinopol era deja ecumenistă, dar Biserica Greciei nu era ecumenistă, ci tradiționalistă.

2. Astăzi, erezia ecumenismului se răspândește și prin Facultățile de Teologie Ortodoxă?

Da, și în Facultățile de Teologie Ortodoxă există o mare problemă. Vechii profesori tradiționaliști ies la pensie, eu am ieșit la pensie deja de 7-8 ani, în anul 2008 am plecat de la Facultatea de Teologie și majoritatea profesorilor pe care îi avem în cele două Facultăți de Teologie Ortodoxă din Atena și din Tesalonic sunt ecumeniști. Excepțiile sunt rare. De exemplu, a fost în funcție până acum, Prof. Dimitrios Tselenghidis, dar din luna septembrie 2016 și el este în pensie și rămân în Facultățile de Teologie Ortodoxă ecumeniștii convinși, care fac aceasta din credință, din convingere. Există câțiva în rangurile univesitare inferioare, care nu sunt ecumeniști, dar nu îndrăznesc să vorbească și îi lasă pe cei mari să țină conferințe ecumeniste... Se tem să nu își piardă funcția, că nu vor mai fi promovați. Eu am câțiva ucenici pe care i-am lăsat la Facultatea de Teologie, dar ei sunt încă în grade inferioare ca profesori și se tem să vorbească, ca nu cumva să nu mai fie promovați. Și astfel, conduc cei mari. Cine și-ar fi închipuit? N-a trecut niciodată prin mintea vechilor profesori ca la o Facultate de Teologie Ortodoxă se va înființa o secție de studii islamice! Sau că, legat de ora de religie unde se face catehizare creștin-ortodoxă se va propune de către Facultățile de Teologie să rămână doar o ora de istorie a religiilor. Adică să nu-i învățăm pe copii credința ortodoxă, credința în Hristos, ci să îi învățăm la modul general despre religii.

În veci nu i-ar fi trecut prin minte unuia dintre vechii profesori ideea că Facultățile de Teologie Ortodoxă nu vor fi școli de teologie mărturisitoare ale dreptei credințe. Din păcate, acum, ele tind să devină Facultăți de Teologie care în Grecia predau doar o istorie a religiilor. Acesta este un lucru foarte rău și în vreme ce celelalte

țări precum și a dvs erau sub regimul comunist, Grecia era o nădejde pentru toți. De acolo, chiar și din România veneau persoane care studiau aici. Acum, avem probleme în Facultățile de Teologie Ortodoxă care au fost acaparate de ecumeniști.

Pe mine m-a impresionat când am fost prima dată în Basarabia, există un grup de tineri ortodocși, clerici și mireni, tineri deosebiți, m-am bucurat de ei, m-am simțit mândru de ei, mă laud cu ei, sunt foarte ortodocși. Ei mi-au programat o prelegere la Facultatea lor de Teologie Ortodoxă din Chișinău. Și mi-au spus: Părinte, veți merge acolo, însă vă spunem că toți profesorii sunt ecumeniști. Știți de ce? Pentru că **toți au studiat în România. Au studiat la Facultățile de Teologie Ortodoxă din România și toți sunt ecumeniști.** Să aveți grijă, că s-ar putea să vă pună în dificultate și să vă creeze probleme în timpul prelegerii. Desigur, pentru că de mulți ani eu sunt profesor, nu le-am permis să mă pună în dificultate, pentru că am început să vorbesc dând propriul meu exemplu. Și am spus că și eu pe când eram tânăr cercetător sau profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă, acest vis referitor la unitatea bisericilor și la unire îi influențase pe toți. Și noi spuneam: nu este oare un lucru frumos să fim toți uniți? Îl admiram pe Patriarhul Atenagora, spuneam eu pe atunci, dar după aceea, când am citit operele Sfinților Părinți, **eu însumi, din propria-mi experiență am început să înțeleg că ecumeniștii nu urmează calea patristică și am ieșit din ecumenism.** Așadar, când ai în față un profesor care a trecut prin acestea și le cunoaște pe toate cum să îl pui în dificultate? **Profesorii nu au îndrăznit să vorbească.** Studenții au pus câteva întrebări, dar dintre profesori n-a îndrăznit nimeni.

*Și ei au aflat cu această ocazie că **nu sunteți un fanatic** – așa cum se spune de către unii.*

Da. Desigur... așa cum se spune. Cei care nu ne cunosc ne prezintă ca pe niște fanatici, extremiști. După ce ne cunosc, ne cer scuze: Părinte, îmi cer iertare. Vin mulți și spun: am auzit despre dvs, nu vă cunoșteam și credeam că sunteți un fanatic. Dvs însă râdeți, discutați cu oamenii...

3. Ce-a fost bun și ce-a fost rău după părerea dvs la "Sinodul" care a avut loc anul acesta în iunie în Creta?

Am spus-o în mod repetat și am scris și o carte întreagă despre acest subiect, am scris că **acest Sinod ar fi putut să fie bun**, Biserica Ortodoxă ar fi putut să convoace un Sinod Ortodox, pentru că s-au acumulat o mulțime de probleme care au nevoie de o abordare din partea unui Sinod Panortodox, așa cum este de exemplu problema calendarului. Aceasta este o problemă importantă, care scindează unitatea noastră calendaristică și ar fi putut să se adune un sinod care să se ocupe și cu subiectul acesta și cu alte subiecte arzătoare și urgente, cum este subiectul diasporei, unde se practică o soluție anticanonică.

Așadar acest sinod ar fi putut să facă aceasta și cred că înaintașii noștri care se gândiseră la convocarea lui, nu toți, nu unul ca Metaxakis, care fusese împotriva, ci cei vechi îl vedeau astfel: ca pe un sinod ortodox, care ar putea să abordeze anumite probleme. Și ei au sperat într-un asemenea sinod.

Trebuie să spun că la o anumită etapă de pregătire a Sinodului Panortodox am luat parte și eu. La cea de-a treia conferință presinodală care a avut loc la Geneva **în 1986 eram consilier al Patriarhului Ecumenic.** Colaboram atunci cu Patriarhia Ecumenică. Și atunci majoritatea îl considerau ca pe un viitor Sinod Ecumenic, că acest sinod care va avea loc va fi unul ecumenic. Din păcate, atunci când a preluat Bartolomeu conducerea Patriarhiei Ecumenice, lucrurile s-au schimbat. Și acesta pentru că Bartolomeu face pași chiar mai îndrăzneți decât Athenagora. El este mereu cu Papa, au loc vizite, întâlniri, rugăciuni în comun, declarații neortodoxe, antipatristice etc.

Și, în ultima vreme, Patriarhul Bartolomeu a făcut o încercare de a actualiza textele "Sinodului", să le aducă la zi; a creat o comisie care a făcut actualizarea subiectelor sinodului. Iar subiectele, în loc să fie îmbunătățite, să fie actualizate, **le-a denaturat.** Și dacă și textele anterioare aveau probleme, însă nădăjduiam că la Sinodul Panortodox problemele se vor rezolva, însă prin această încercare pe care a făcut-o Bartolomeu în ultimii ani, din 2009 încoace, de când pregătirea Sinodului a intrat în linie dreaptă, în ritm alert, **textele au devenit mult mai rele, eretice, TOATE TEXTELE.**

Așadar, acest "Sinod", așa cum a ajuns să fie el în final, este un Sinod rău, un pseudo-sinod, se dovedește că este un sinod **TÂLHĂRESC.** Mulți aici în Grecia spun că este un "Sinod" tâlhăresc, eu le ziceam: nu-i mai spuneți *Sinod tâlhăresc*, pentru că vor spune că suntem fanatici. Căci tâlhăresc înseamnă a se folosi violența fizică, așa cum s-a întâmplat la Efes, în 449, la Sinodul unde parabolani alexandrini au intrat în Sinod și au început să vorbească și să se comporte ca niște tâlhari, le-am zis că acum nu a fost vorba de așa ceva.

Însă se dovedește acum că într-adevăr a fost un "Sinod" tâlhăresc, pentru că Mitropolitul Ierothei de Nafpaktos a acuzat că la „Sinodul” din Creta, în seara când a avut loc schimbarea poziției Bisericii Greciei, pentru că a avut loc o asemenea schimbare, el a fost supus la niște **presiuni groaznice.** Ecumeniștii au presat pe

mulți arhieriei, ca să-și schimbe atitudinea. Biserica Greciei a făcut câteva corecturi în texte, schimbări care erau antiecumeniste, iar Bartolomeu cu ai lui au făcut presiuni și pe Arhiepiscopul Ieronim l-au supus presiunilor și Mitropolitul Ierotei a și scris despre toate acestea. Deci, putem spune că a fost un Sinod tâlhăresc, pentru ca din culisele "Sinodului" am aflat că s-au exercitat presiuni.

Cel mai rău nu este că a fost doar un Sinod tâlhăresc, ci **un Sinod ANTISINODAL**. El nu are **NICI O LEGĂTURĂ** cu Sinoadele ortodoxe din trecut și ca să spun foarte simplu, în principiu, nu au fost chemați toți episcopii. Este convocat un Sinod Panortodox și nu sunt chemați toți episcopii? Pe ce criteriu se face alegerea celor 24 episcopi? Aici în Grecia avem 80 de episcopi. Cum s-a făcut alegerea a 24 dintre ei? Există episcopi care sunt antiecumeniști, sunt foarte ortodocși, care dacă s-ar fi dus la Sinod ar fi spus un cuvânt ortodox. Nu i-au vrut pe aceștia. Au vrut să îi excludă. Au spus: nu vor veni toți episcopii, pentru că dacă s-ar fi dus toți, printre acei mulți episcopi ar fi existat și unii ortodocși.

Dacă se duceau toți episcopii din Rusia... În Rusia există mulți episcopi cu adevărat ortodocși. Aceștia ar fi dat peste cap planurile ecumeniștilor. De aceea s-au gândit să facă **un "Sinod" la care să fie episcopi selectați** și numărul lor maxim să fie de 24. Să fie **DOAR** 24 de episcopi. Din Rusia – unde sunt 800 de episcopi, să meargă doar 24? Acest lucru pentru prima dată s-a întâmplat așa în istorie. Și nu numai atât: ceea ce este cel mai rău, este că din cei 24 de episcopi care s-au dus acolo, nu au votat toți, a votat numai cel dintâi dintre ei. Și acest lucru s-a întâmplat pentru prima dată în istoria Bisericii.

Când faci parte dintr-o adunare, chiar și când este vorba de o adunare laică, toți cei care fac parte din adunare au drept de vot. Acolo, în Ceta, episcopii nu au avut drept de vot... Și mulți dintre arhieriei Bisericii Greciei au refuzat să meargă la "Sinod", printre aceștia și Mitropolitul Serafim de Pireu și alți 5-6 episcopi, și ei au spus: ce să facem acolo, la "Sinod"? Să fim vase de flori? Să fim elemente decorative? Ce să facem acolo, de vreme ce nu ne lasă nici să vorbim mult, nici să votăm. Ce să facem acolo la "Sinod"?

Cel mai rău este ceea ce a spus Arhiepiscopul Anastasie al Albaniei, care este considerat în Grecia o personalitate marcantă, deosebită. Eu, acum câțiva ani nu îndrăzneau să spun nimic împotriva lui Anastasie, pentru că el provenea dintr-una din organizațiile ortodoxe "Zoi" sau "Sotir", toți îl iubeau. După ce el a început să apară ca ecumenist, a devenit președinte al Consiliului Mondial al Bisericilor (C.M.B.) ș.a., am început încet-încet să spun despre el că este un foarte mare ecumenist.

Așadar, în cuvântul de salut pe care acesta l-a rostit la ședința de deschidere a "Sinodului" din Creta, înfruntând toate aceste critici: **CE FEL DE SINOD E ACESTA?** el a spus următorul lucru teribil: acest "Sinod" al nostru, a spus el, nu seamănă cu vechile sinoade, nici cu Conciliul II Vatican! **Este un "Sinod" cu totul special.** Ce înseamnă aceasta? Nu ar trebui ca fiecare Sinod să spună că este continuatorul Sinoadelor anterioare? Să fim "următori ai Sfinților Părinți"? Este posibil să existe un Sinod special, deosebit?

Din punct de vedere al alcătuirii Sinodului, faptul că nu au fost prezenți toți episcopii și nu au votat toți episcopii, a fost un "Sinod" **cu totul STRĂIN de tradiția noastră sinodală.** Și, desigur, lucrurile s-au agravat și prin faptul că nu s-au dus 4 Biserici mari. Cum poate să fie AȘA un Sinod Panortodox? El nu poate fi Panortodox pentru ca nu au participat toți episcopii! Nu a fost reprezentată turma; Mitropolia de Pireu nu a fost reprezentată acolo. Mitropolia de Kythira nu a fost reprezentată. Cea mai mare parte a credincioșilor Bisericii Greciei nu a fost reprezentată. Așadar, ce fel de Sinod Panortodox a fost acesta? Și, mai grav, 4 Biserici nu au participat: a Rusiei, a Bulgariei, a Georgiei și a Antiohiei, mai ales marea Biserică a Rusiei, care are cei mai mulți credincioși ortodocși, adică jumătate dintre ortodocși NU au mers, **NU au fost reprezentați la Sinod.** Din acest punct de vedere, nu a fost un Sinod adevărat, ci a fost un Sinod rău.

Cel mai rău lucru este că textele care au fost pregătite și mai ales textul despre "*Relațiile Bisericii Ortodoxe cu restul lumii creștine*" sunt **texte eretice**, nu sunt texte ortodoxe. Și aceasta pentru că, cu toate că au avut loc niște modificări la propunerea unor arhieriei din Cipru, din Grecia, dar și cu aceste modificări eu cred că sunt texte mai rele ca înainte. De ce sunt mai rele? Pentru că au și elemente bune și elemente rele. **Este un text sincretist, găsești în el și erezii, și ortodoxie. Primești și Ortodoxie, și erezie. Ce vrei, aia primești !**

Este posibil ca un text să fie amestecat și să sprijine ereziile, să numească ereziile "Biserici"? S-a dus o foarte mare luptă și s-au făcut presiuni pentru că Biserica Greciei propusese ca în paragraful 6 al textului, unde exista expresia că "*Biserica Ortodoxă recunoaște existența istorică a altor biserici și comunități creștine*", și Biserica Greciei, ca să amendeze acest lucru, a spus: cum să recunoaștem ALTE Biserici creștine, să recunoaștem eclezialitatea (caracterul de Biserică) ereziei??? Ea a propus prin Mitropolitul Ierotei de Nafpaktos să fie scrisă propoziția: Biserica Ortodoxă nu că RECUNOAȘTE, ci **CUNOAȘTE, ȘTIE DE EXISTNȚA** istorică a altor comunități creștine, **NU BISERICI CREȘTINE.**

S-a dus o mare luptă, ecumeniștii n-au acceptat pentru nimic această schimbare. Patriarhul Bartolomeu, Mitropolitul Ioan al Pergamului au întrerupt ședința "Sinodului", toată noaptea l-au presat pe Arhiepiscopul Ieronim ca grecii să nu mai insiste pe această schimbare a textului, pentru că ea era esențială. Ea însemna de fapt: **NU RECUNOAȘTEM ALTE BISERICI CREȘTINE**.

Și în final au făcut o încercare de îmbunătățire a textului, dar cuvântul "Biserici" a rămas. Adică textul acum spune: "Biserica Ortodoxă **ACCEPTĂ** numirea istorică (nu existența) altor Biserici eterodoxe". Au pus cuvântul "eterodox" în față, dar cuvântul "Biserici" a rămas. Noi știm că termenul "eterodox" înseamnă eretic. În fond, este o **contradicție în termeni**. Ce înseamnă "Biserici eterodoxe"? Bisericile eterodoxe sunt biserici eretice. Dar ei nu au vrut să scoată din text cuvântul "biserică". Și astfel, cuvântul "biserică" a rămas în text.

Nu este blasfemie să spui împreună „eterodox” și „biserică”?

DA, AȘA ESTE ! Este posibil ca aceste două cuvinte să fie puse împreună? Au considerat-o ca o soluție să rămână cuvântul "biserică", să nu le recunoască biserici canonice și au pus expresia "biserici eterodoxe". Însă au rămas în text laudele la adresa dialogurilor teologice, de exemplu despre (Acordul de la) Balamand nu au spus nimic rău, despre rugăciunile în comun n-au spus nimic, au rămas în text laudele la adresa Consiliului Mondial al Bisericilor, prin urmare, **oricâte modificări s-au făcut, nu au făcut documentul ortodox și hotărârile acestui "Sinod", din acest motiv, pentru că sunt sincretiste, NU POT FI ACCEPTATE !**

Este un "**Sinod**" rău, este cu adevărat un pseudo-sinod prin antisinodalitatea lui și prin spiritul lui tâlhăresc, prin presiunile care s-au făcut, prin faptul că nu este panortodox, devreme ce 4 Biserici mari au lipsit și devreme ce majoritatea episcopilor nu au luat parte.

Atunci putem spune că aceste texte sunt o trădare a dreptei credințe?

Cred că putem spune asta. Eu am și scris lucrul ăsta, că **textele trădează**. Textele ortodoxe ale sinoadelor sunt clare și pecise, nu lasă nici o îndoială: lucrul acesta este o erezie. Și ele condamnă erezia; nu există sinod ecumenic care să nu fi condamnat o erezie. Și motivul pentru care nu au numit acest Sinod "Ecumenic" este pentru că Bartolomeu i-a schimbat numele... El a spus: nu este ecumenic, pentru că dacă era ecumenic, era dator să recunoască cele două Sinoade anterioare, cel din timpul Sfântului Fotie cel Mare și cel din vremea Sfântului Grigorie Palama, care condamnă papismul, filioque, învățătura despre harul creat.

Nu, nu este ecumenic și dacă îi spuneau ecumenic s-ar fi pus întrebarea cum poate fi ecumenic dacă nu sunt chemați toți episcopii, ca să fie numit pe drept ecumenic. Știți ce este **cel mai înfricoșător**? Bartolomeu a spus că **nu este ecumenic**, este teribil, **pentru ca nu participă creștinii din apus**. Este posibil așa ceva??? Când am auzit aceasta, mi-am spus: este posibil ca un patriarh ortodox să considere că nu putem să convocăm un sinod ecumenic pentru că nu participă ereticii papistași și protestanți?! Ca și cum în Biserica primară, ca un Sinod să fie ecumenic trebuia să fie prezenți și arienii, și iconomahii și pnevmatomahii? Aceștia au fost condamnați acolo. N-au fost considerați membrii ai sinodului. Este îngrozitor ceea ce a spus Bartolomeu. Că acest sinod nu este ecumenic pentru că la el nu participă creștinii din apus ! ! Deci a fost un sinod ecumenist, un **SINOD AL ECUMENIȘTILOR**. Acest lucru l-a spus mai politicos Biserica Antiohiei, că este "*o adunare lărgită interortodoxă*", **NU panortodoxă**. Deci **NU ESTE SINOD**.

Deci nu a fost panortodox, ci interortodox și ecumeniștii au vrut să fie o adunare antiortodoxă...

DA, ANTIORTODOXĂ.

4. Credeti că dialogurile actuale cu eterodocșii au și rezultate bune sau nu?

Nu, cred că nu au nici un rezultat bun. Dimpotrivă, ele vatămă simțămintele ortodocșilor, conștiința ortodoxă, pentru că atunci când credincioșii văd pe ortodocși împreună cu papistașii, pe ortodocși cu protestanții că discută, au dialoguri "teologice" și după aceea emit texte comune, ei spun că se va găsi o soluție. Prin urmare ei cred că nu este un lucru rău să discutăm, dar **nu există un text care să provină din dialog și să aibă o poziție ortodoxă**. Și mai ales în dialogul cu romano-catolicii (papistașii), de îndată ce am început să discutăm subiectele care ne despart, de exemplu subiectul primatului, s-au văzut diferențele foarte mari care există între noi. Dar și mai demult, referitor la problema Uniației. Această temă este o dovadă că nu este posibil ca din dialog papistașii să accepte absolut nimic din ce este al nostru.

Cu toate că am reușit în 1990, când eram prezent la dialog și textul l-am făcut eu cu ajutorul unui român. În fața noastră, din partea catolicilor, a fost pentru prima dată când oficial aceștia **au semnat condamnarea Uniației**. I-am constrâns și ei au semnat condamnarea Uniației, prin hotărâre a Comisiei mixte de dialog. Ce s-a întâmplat atunci? Când a fost prezentat acest text tuturor participanților la dialog, atunci cardinalul Cassidy i-a spus parintelui Dupre, împreună cu care am făcut textul: ce fel de text este acesta pe care ni l-ați adus? Și

Dupre a răspuns: textul acesta l-am făcut împreună cu frații noștri ortodocși. **Nu suntem singuri aici ca să spunem doar ce vrem noi, sunt și ortodocși aici...** Din colaborarea pe care am avut-o cu ortodocșii a ieșit acest text.

Cardinalul a spus: Nu știți că acest text nu va fi acceptat de Vatican? Și el a continuat: **VATICANUL VA ACCEPTA DOAR DOCUMENTELE PE CARE LE VREA!** Și într-adevăr, Vaticanul nu a acceptat și l-a respins și de aceea ne-a "cărat" apoi la Balamand și în timp ce la Friesing am condamnat Uniația, cu textele noastre pe care le-au semnat și romano-catolicii, Vaticanul a spus: **NU ACCEPT.** Dar au semnat documentul și proprii voștri teologi! Acesta este un exemplu că Vaticanul nu va accepta niciodată concepții teologice care nu sunt ale lui. Prin urmare, ce dialog să mai facem? De ce să dialogăm, doar ca să ne vadă lumea și să se vatăme conștiința pleromei sau poporului Bisericii Ortodoxe, că ne întâlnim și că o să găsim soluții prin dialog?

Mult mai dăunătoare sunt dialogurile în cadrul C.M.B. La Busan, la Porto Alegre au ieșit texte teribile din aceste dialoguri. Există un text la Busan unde a avut loc de curând o întâlnire a C.M.B., în care se spune că **nici o Biserică nu poate să susțină că este Biserica Universală, dacă nu este unită cu celelalte biserici.** Noi nu putem să spunem că suntem Biserica Ortodoxă Sobornicească dacă nu suntem uniți cu ceilalți.

Este vorba despre teoria ramurilor?

Da. Sunt acestea niște texte de dialog? Nu au fost de folos. Și faptul că ele nu au adus nici un folos este că în urma dialogurilor teologice nu a fost influențat nici un eterodox să devină ortodox, adică vreun protestant sau vreun papistaș, toți cei care s-au convertit la ortodoxie au fost influențați de Sf. Munte Athos, de căutarea lor sinceră a adevărului. **Textele nu au influențat pozitiv pe nimeni.** Pentru că ecumeniștii spun: noi dăm mărturie de credință ortodoxă; ce mărturie, pe cine ați convertit prin dialogurile teologice? Arătați-ne măcar un singur om care a fost influențat de dialogurile teologice și a devenit ortodox. Cei care devin ortodocși devin pentru că ei singuri caută sau se duc în Sf. Munte Athos sau găsesc vreun cleric ortodox undeva etc și sunt influențați. **DIALOGURILE TEOLOGICE ECUMENISTE SUNT FOARTE PERICULOASE!** Nu sunt folositoare deloc. Nu au fost cu nimic de folos.

5. Care sunt limitele ascultării mirenilor față de preoți și ale preoților față de ierarhi?

Părinte Ciprian, acesta este un subiect de mare importanță. Cunoașteți cartea mea: "*Reaua ascultare și sfânta neascultare.*" Ea a fost tradusă în limba rusă și a circulat în Basarabia, în Moldova de peste Prut, unde oamenii știu și limba rusă. A fost un succes teribil. Stocul s-a epuizat foarte repede. Când m-am dus prima dată în Basarabia, un preot căsătorit pe nume Anatolie mi-a spus: Părinte Teodor, nu ne sunteți necunoscut, noi vă cunoaștem. Și eu mă gândeam: de unde mă cunoaște? Din cartea dvs, care s-a vândut foarte repede de îndată ce a fost tradusă în limba rusă, dar după aceea au aflat de ea în Rusia și au interzis circulația ei. Nu mai e pe piață, au interzis-o, și ea este dată din mână în mână.

Cred că acest subiect al ascultării și al neascultării mirenilor față de preoți și al preoților față de episcopi este soluționat de tradiția patristică în cartea aceasta a mea. Am adunat toată tradiția patristică despre această temă și Canoanele Bisericii. Subiectul este foarte simplu: facem ascultare de preoți și de episcopi în probleme care nu au legătură cu credința, ci doar în teme duhovnicești, teme legate de spovedanie, care au legătură cu păcatele noastre, etc. Chiar dacă duhovnicul face vreo greșală sau poate că episcopul greșește cu ceva, facem ascultare de ei. **Dar în probleme de credință, de dogmă, este interzis să facem ascultare totală de ei,** ci este nevoie să îi verificăm, să-i controlăm, chiar și un mirean poate să-l certe pe un preot sau un episcop.

În Constantinopol, când Nestorie a predicat în Biserica Sf. Sofia că Maica Domnului nu e Născătoare de Dumnezeu și a numit-o *născătoare de Hristos*, și-a ridicat glasul un mirean care era în biserică, Nestorie era sus la amvon și mireanul i-a zis: **ceea ce spui tu este erezie!** Un mirean de jos...

Și Nestorie era Patriarh, nu?

Da! era Patriarh. Un mirean l-a zguduit. Avem multe exemple de acest fel în istoria bisericească. Deci, **LIMITELE ASCULTĂRII SUNT GRANITELE ORTODOXIEI și ale EREZIEI.** Așa cum spune și canonul al 15-lea al Sinodului I-II Trulan, că atunci când episcopul predică erezia cu capul descoperit... Ce înseamnă "cu capul descoperit"? Adică "pe față", în mod evident. Canonul zice că atunci când episcopul va predica erezia "cu capul descoperit", dacă episcopul întrerupe pomenirea mitropolitului sau a patriarhului sau dacă preotul întrerupe pomenirea episcopului, canonul spune nu numai că el nu trebuie pedepsit, ci trebuie să fie laudat. Acesta este **VREDNIC DE LAUDĂ.**

Este vestitul canon 15 al Sinodului I-II Trulan. În celelalte probleme, dacă există unele grave, de morală referitoare la dreptate, un canon spune că dacă episcopul este nedrept sau desfrânat, să păstrăm o anumită dis-

tanță față de el, însă să nu întrerupem pomenirea lui. În orice caz, nu facem ascultare în probleme de credință. **Granița ascultării este: CREDINȚA, ORTODOXIA, DOGMA! ACEASTA ESTE GRANITA !**

6. *Cum este privit "Sinodul" din Creta în Grecia, dar și în celelalte țări ortodoxe? Ce spune poporul și ce spun preoții?*

În Grecia există o foarte mare frământare, precum și în Sf. Munte Athos. În Sf. Munte am avut după *Sinodul* din Creta o consfătuire extinsă cu monahi de la chiliile aghioritice, din păcate mănăstirile de obște sunt rezervate referitor la acest subiect. Nu iau ușor atitudine. Așteaptă mult până să spună ceva. Însă mulți părinți de la chiliile, imediat după *Sinod* **au întrerupt pomenirea Patriarhului Bartolomeu**. Pentru că Bartolomeu este episcopul lor, acolo, în Athos. Și până acum îl pomeneau în mod direct. Și acum ei spun: nu mai putem să îl pomenească pe Bartolomeu, care este episcopul nostru, și deja mulți au făcut aceasta.

Și au făcut deja o scrisoare către Sfânta Chinotită cum că ar trebui ca aceasta să ia atitudine pentru întreg Sfântul Munte, însă încă nu s-a luat atitudine față de "Sinodul" din Creta. Oricum, există o mare frământare, **300** de părinți de la chiliile au semnat deja un document împotriva "Sinodului". Și printre aceștia sunt și mulți părinți importanți, așa cum este de exemplu **Gheronda Gavriil**, care de fapt acum este în locul Sfântului Paisie. El mi-a dat telefon și mi-a spus: Părinte, să ducem o luptă împotriva "Sinodului" din Creta, etc

În urmă cu aproximativ o lună am fost în Sf. Munte și m-am dus și la Gheronda Gavriil și l-am întrebat: Sfinția voastră, unde mergeți acum la slujbă? Pentru că el este monah, nu poate face singur Sf. Liturghie. Și el mi-a spus: mă duc aici undeva aproape la un ieromonah care nu îl pomenește pe patriarh. După o săptămână a mers un monah din România și chipurile l-a întrebat pe Gheronda Gavriil dacă îl pomenește pe patriarh. Și apoi acest monah român s-a întors în țară și a spus: Părintele Ciprian a spus minciuni. Gheronda Gavriil îl pomenește acum pe patriarh.

- Da, așa zic ecumeniștii. Sau schimbă ceea ce spun alții. Eu o să spun despre Gheronda Gavriil doar faptul că în urmă cu **2-3 ani, cu mult timp înainte de "Sinod"**, eu am rămas o noapte la chilia lui și l-am întrebat: Gheronda, ce să fac? Să săvârșesc dimineață Sfânta Liturghie? Să îl pomenească pe Bartolomeu? Părinte, mi-a spus el, fă cum dorești. Nu a vrut să îmi impună. **Nu l-am pomenească**. Să îl pomenească direct pe Bartolomeu tocmai acolo, la chilia lui Gheronda Gavriil?

În Grecia există o mare frământare și în rândul multor episcopi: de Pireu, de Kythira, în legătură cu "Sinodul" din Creta, și în rândul altor arhieriei, dar există o frământare mare și în Sinaxa noastră a clericilor și a monahilor ortodocși și vom avea dificultăți foarte mari pentru că presupun că la Sinaxă vom avea două tendințe care se vor ciocni între ele: o tendință care spune să întrerupem pomenirea. Dacă în octombrie, sinodul ierarhiei Greciei va confirma hotărârile "Sinodului" din Creta, vom avea o **MARE PROBLEMĂ**. Pentru că aceasta înseamnă ierarhia, toți episcopii acceptă "Sinodul" din Creta și vom fi într-o situație dificilă.

Desigur există și unii părinți, cealaltă tendință, care spun că chiar dacă ierarhia va accepta "Sinodul" din Creta nu trebuie să întrerupem pomenirea ierarhilor și argumentul lor este pastoral. Ei spun că dacă întrerupem pomenirea, aceștia ne vor alunga din biserici, din parohii, ne vor alunga cu multă bucurie. Ecumeniștii își vor freca mâinile de bucurie, pentru că noi vom pierde legătura cu poporul, nu vom mai avea parohii, nu vom mai avea credincioși, cui vom mai vorbi? Cine ne va mai urma din lume? Prin urmare, ecumeniștii vor curăța locul, anticumeniștii vom pleca și vor rămâne doar ecumeniștii în biserică. Și nu se va mai auzi cuvântul anticumenist. Acesta este argumentul. Așa spun cei care zic că nu trebuie să întrerupem pomenirea. Desigur, **eu nu îmi însușesc această opinie**. Dumnezeu să ne lumineze să facem ce este mai bine. Oricum, această idee are fundament. În Basarabia m-am bucurat pentru că acolo au întrerupt pomenirea deja și episcopii a căror pomenire a fost întreruptă nu i-au alungat pe preoți, i-au lăsat. Le-au spus: **BINE AȚI FĂCUT!** Și noi dacă am fi putut, am fi întrerupt pomenirea patriarhului Chiril. Dar ne temem. Da, nu i-au pedepsit pe preoții aceia. Eu vreau să scriu lucrul acesta: astfel ca și ai noștri, cei de aici, să facă la fel. Bine. Voi nu îndrăzniți. Iar noi care îndrăznim să întrerupem pomenirea, **ACEASTA ESTE O FORMĂ DE PROTEST**.

Acum în România există multă confuzie și deja au început câțiva să întrerupă pomenirea, putem să spunem că nu fac aceasta din ură, ci că este un protest?

DA, ESTE UN PROTEST. Și așteptăm ca episcopii să înțeleagă acest lucru și să nu înceapă o prigoană împotriva noastră.

7. Întreruperea pomenirii este schismă?

Nu este schismă. O spune și canonul. Nu este schismă ci **ferește de schismă! ECUMENIȘTII FAC SCHISMĂ PRIN EREZIA ECUMENISMULUI.** Canonul scrie că nu fac schismă cei ce întrerup pomenirea, ei apără Biserica de schizma ereziei. Trebuie să spunem aceasta: că și dacă întrerupem pomenirea, aceasta nu este schismă. **Noi continuăm și rămânem în Biserică.** Ea nu se întinează, nu se întinează toți dacă câțiva episcopi... cad în erezie. Noi rămânem în Biserică. Dar mă tem că lucrul acesta nu se va întâmpla în Grecia. În Grecia ne vor pedepsi. Dacă eu întrerup pomenirea Mitropolitului Antim al Tesalonicului, acesta mă va alunga. Și oricare alții care vor întrerupe pomenirea arhierilor, vor fi alungați din biserici și lumea va fi lipsită de cuvântul ortodox antiecumenist, pentru că aceștia vor spune că noi suntem schismatici. Ne vor defăima că suntem ca și stiliștii și ne vor calomnia. Și acolo este acum punctul critic. Vom întrerupe pomenirea, merită să facem aceasta sau nu merită să facem întreruperea pomenirii?

Adică ce vom câștiga și ce vom pierde?

Da, din punct de vedere **pastoral.** Toate canoanele ne dau dreptul să întrerupem pomenirea. Dar în final merită să facem aceasta? Aceasta este problema care ne preocupă acum.

Toți întrebă: Mitropolitul Serafim de Pireu a întrerupt pomenirea arhiepiscopului?

Nu. Și nu cred că va întrerupe pomenirea. Din câte am înțeles, mi-a spus în urmă cu un an că "Sinodul" va fi o limită. Dacă Sinodul va recunoaște eclezialitatea și botezul ereticilor, desigur, "Sinodul" n-a făcut clar acest lucru, cu toate că au vrut s-o facă, dacă ar face acest lucru ar fi limita inacceptabilului. Așa ceva eu nu pot să accept, atunci voi întrerupe și eu pomenirea. Eu comunic de multe ori cu el, nu-l văd dispus la întreruperea pomenirii acum, pentru că el crede că ecumeniștii nu au reuși pe deplin să pună în texte nici eclezialitatea ereticilor, nici recunoașterea botezului lor.

8. Și în final, un mesaj către poporul român, către preoți, de vreme ce și sfinția voastră sunteți preot.

Eu am fost de două ori în Basarabia, unde poporul este tot român. M-am bucurat foarte mult de ortodoxia, de evlavie pe care o au față de Biserică, m-am bucurat mult de basarabeni. **Îi iubesc mult.** Și la fel de mult iubesc poporul vostru român. De câte ori am venit în România, am venit de două-trei ori, m-am bucurat cu adevărat de conferințele, de cuvântările care au avut loc și am văzut că **lumea este însetată de adevăr.**

Mesajul meu este că va trebui să rămânem în Ortodoxie, desigur, în pofida a tot ceea ce se întâmplă. Pericolele cresc și în România, din cauza Uniunii Europene. Din păcate, problemele noastre duhovnicești vin partea UE. Și **ECUMENISMUL SE CONSOLIDEAZĂ DATORITĂ U.E.**

De exemplu, problema homosexualilor aici în Grecia, știți că s-a votat legea în Parlament, în favoarea lor. A fost adoptată această lege pentru homosexuali. Și va veni și în România. Și va merge și în Basarabia. Se va extinde pretutindeni. Așadar, pentru că există o asemenea presiune datorită unirii noastre cu UE, și ei promovează toate acestea: să ne unim, pentru că suntem la fel, nu există diferențe între noi etc.

Cred că trebuie să rămânem credincioși în credința ortodoxă și în tradiția ortodoxă chiar și cu pericolul, - să dea Dumnezeu să rânduiască lucrurile astfel încât să se dizolve U.E. Eu nu predic împotriva UE, dar mă voi bucura dacă ea **se va desființa.** Pentru că ea a produs multe rele. A adus mult rău în Grecia, prin proiecte de legi antiortodoxe și anticreștine.

Este îmbucurător faptul că și în România, unde din păcate conducerea Bisericii este ecumenistă, începe o anumită **TREZIRE.** Părinte Ciprian, eu vă felicit, și pentru prezența stimatei și iubitei dvs preotese aici și vreau să spun că și pe mine m-a sprijinit foarte mult preoteasa adică am avut în viața mea, întotdeauna, un stâlp, un sprijin, în ea. De multe ori, ea m-a sprijinit mai mult ca oricine. Poate că eu vroiam să cedez la un moment dat, și preoteasa îmi spunea: **NU TREBUIE SĂ CEDEZI!**

Așadar, mesajul meu este că și în România există o deșteptare ortodoxă cu toate că acolo conducerea... Patriarhul Daniel... Dumnezeu să îl lumineze și pe el, și pe toți să-i lumineze să schimbe linia și calea, există o deșteptare ortodoxă și vă urez ca aceasta, atât prin acțiunile și strădaniile dvs să se mărească și să se extindă, măș bucura foarte mult de acest lucru. **Și voi veni cu multă bucurie în România cea trezită dar voi fi și alături de voi în strădaniile voastre de acum.**

Vă așteptăm! Binecuvântați și mulțumim!

Să fiți sănătoși!

realizator și traducător: **pr. dr. Ciprian-Ioan Staicu**